

A SZEMÉT BIZONY HASZNOS IS LEHET!

Plastenka – fiatal lány a kupac tetején

Plastenka – azaz Laczkó Juli – egy tervező, és egy márkanév is egyben. A fiatal ipar- és videóművész évekkor elelőtt gondolt egy merészet, és diplomamunkaként kidolgozott egy eljárást, melynek segítségével beigazolta, hogy a háztartási hulladékból bizony érdemes és lehet is újat alkotni. Azóta hálózatban gyűjti a nejlon zacskókat, cigis tasakokat és egyéb csomagolóanyagokat.

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemre, egykori Iparra jártam videó szakra, de ezt megelőzően már rengeteg manuális dologgal foglalkoztam, amelyek szépen lassan a háttérbe szorultak. Egy idő után éreztem, hogy ismét szeretnék a digitális világon kívül is alkotni, és viccből elkezdtem különféle hulladékokból tárgyakat gyártani magamnak és barátaimnak. Ezek a művek elkezdtek terjedni és egyre többen jelezték, hogy szeretnék hulladékból gyártott szütyőket és egyebeket. A fordulópont 2009 őszén jött el, amikor is az Építészfórumtól érkezett egy felkérés, hogy készítsék egy olyan tárgyat, ami vonzó a fiatal építészek számára és szemétből van. Egy építész barátommal közösen agyaltunk és kitaláltuk az anyagot, ami zacskókból készült, tartós és varrható. Ebből Debreczeni Péterrel kezdtünk el laptoptartókat készíteni, hiszen minden építésznek szüksége volt erre. Ez lett az utoplast – mesélt a kezdetekről Plastenka.

NEVADÁIG JUTOTT INSTALLÁCIÓJA

– Időközben eljött a diplomázás ideje. Ekkor lett saját műhelyem is, hiszen előtte szociális foglalkoztatásban varrattam. Ekkor építettem ki azt a hulladékgyűjtő hálózatot, ahonnan a mai napig érkeznek a cigis tasakok és egyéb hulladékok – mondta a fiatal tervező, akinek egyik munkája egészen a tengerentúlig repítette őt és csapatát.

– Rengeteget pályáztunk és pályáztunk a mai napig, így sikerült eljutnunk a Burning Man fesztiválra egy installációval, a REONIONNAL, ami a hazai médiában az *Óriás magyar*

Az egyik táskán a mirelit zöldborsó zacskója köszön vissza, a másikon egy pelenkamárka virít, de van farmermárkás, háztartási kekszes, kávé, kutya-sőt libatápos is.

Vj-nek azokat a képzőművészetekből, animációból és filmből táplálkozó előadókat nevezik, akik a koncerteken, bulikon különböző felületekre vetítenek, s a zene hatását így képekből szőtt történetekkel erősítik a befogadóban.

kész termékre.

– Sokan csak azért hoznak hozzánk anyagokat, mert évek óta cél nélkül gyűjtötték, és örülnek, hogy a szemét jobb sorsra talál. Van, aki külföldről küld egy-

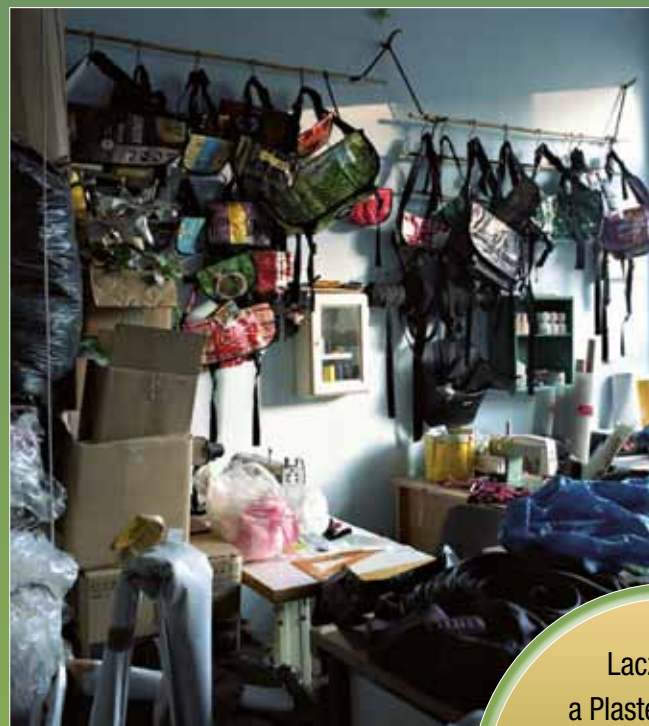

fokhagyma a nevadai sivatagban nevet kapta. Ez gyakorlatilag ötvözte a videó és a szemét adta lehetőségeket. Az egész installáció fala egy vetíthető felület volt, belül pedig hat kabin helyezkedett el. A kabinokba belépő érdeklődők a saját szívverésükkel szabályozhatták, hogy az adott cikkelyen kívülről mi legyen látható – mesélt világrengető művéről Plastenka, aki jelenleg tucatszámú társával azon dolgozik, hogy életet lehessen a fővárosban található egyik nagy áruház eddig elhagyatott felső emeletébe.

HOGYAN KÉSZÜLNEK A KÜLÖNLEGES DARABOK?

Plastenka mindenféle terméket elkészít, és különféle egyedi ötleteket is megvalósít. Legyen az futárzsák, övtáska, laptoptartó, pénztárca, vagy legyen az bringacsomagtartó, sőt, bármilyen speciális tartó (kamerának, bakelitlemezek stb.). Ezekhez főként nejlonzacskókat, dohány- és kávézacskókat, élelmiszer, állateledel és mosóporcsomagolást használ. S hogy honnan szerzi be ezeket? Évek óta belvárosi kocsmákból és lelkes vásárlóitól, akik mindannyian 10 százalékos kedvezményt kapnak bármelyik

Laczkó Juli,
a Plastenka márka
megalkotója, aki a szemétből
előállított táskákon
keresztül ragadja meg
a korszellemet.

egy különleges darabot, mert tudja, hogy inspirál vele. Van, aki ragaszkodik hozzá, hogy a saját leendő táskájának anyaga a saját szemete legyen. Az egyik kedvencem egy mesterfodrász övtáskájának elkészítése volt. Minden eszköznek külön zsebet kellett gyártani, fésűjének, ollójának stb. – mesélte Plastenka, majd megmagyarázta hogyan jutnak el hozzá ezek az egyedi megrendelések.

– Mivel vj-ként és videótervezőként is aktív vagyok, sok olyan megrendelés érkezik hozzám ebből a szubkult közegekből, ami egy-egy speciális technikai eszköz (mixer, kontroller, kábelek stb.) tárolását és szállítását várja el, extra bélésekkel, merevítésekkel, méretekkel. Más különleges megkeresések is érkeznek, speciális mintaigényekkel, van, aki saját kreációit szitáztatja a termékekre, olyankor a kért mintát saját kezűleg visszük fel a használt anyagra, és ahhoz képest szabunk-varrunk – magyarázta a különleges tervező, majd rátért arra, hogyan készülnek termékeik.

– Nálunk egy-egy termék készítése nem a szabásasztalnál kezdődik,

A PLASTENKA
táskák olyan, egyedi
tervezésű és gyártású,
100%-ban ökotudatos design
termékek, melyek használt
műanyag hulladékból
készülnek.

hanem a szemét begyűjtésénél. Havonta gyűjtjük be a hulladékot, a műhelyünkben szortírozzuk, tisztítjuk, szárítjuk, méretre vágjuk, és típusonként tároljuk. Egy-egy új rendelésnél (ha nem hozott alapanyagból dolgozunk) a modellt sajátosságaihoz választjuk az anyagot, ezután kerül kiszabásra az anyag, béléssel együtt, ami általában használt, általunk tisztított reklámponyva, s ezután következik a látványosabb, de számunkra kevésbé változatos rész, a varrás.

A termékek elkészítési ideje persze nagyon változó. Van, hogy a leendő késztermékben megtalálható anyag hónapokig kuksol a polcon, amíg ötletre talál, s van, hogy azonnal felhasználásra kerül. Maga a varrás nem telik sokkal több időbe, mintha hagyományos anyagokkal, bőrrrel, textillel dolgoznánk. A kihívás az ezt megelőző rész – árulta el Plastenka, akinek termékei abszolút megfizethető kategóriába sorolhatók.

– Kétezertől 12 ezer forintig változnak a standard áraink, amik a különleges, extra munkát igénylő, vagy nagyszámú rendelések esetén egyéni megállapodás szerint változhatnak.

PLASTENKA BÜSZKESÉGEI

– Például hihetetlen elégedettséggel töltött el engem és a munkatársaimat is tavaly karácsony reggel az, amikor végiggondoltuk, hogy több száz felnőtt és gyerek fogja a kezünk munkáját ajándékba kapni karácsony este,

ÍGY KÉSZÍTSÉN OTTHON TEJES DOBOZBÓL PÉNZTÁRCÁT!

Hozzávalók:

- egy üres, kiöblített tejes vagy üdítő doboz
- befőttes gumi
- irattűző vagy ragasztószalag

Eszközök:

- hegyes, éles olló

A doboz alját és tetejét, vagyis a rövidebb oldalait, egyenesre levágjuk, úgy, hogy a doboz mindkét oldalról teljesen nyitottá váljon. Majd három egyforma részre hajtjuk a dobozt.

Kiválasztjuk, melyik külső harmad legyen a tárca teteje, azon a végén kivágjuk a doboz három másik oldalát. A két teljes megmaradt harmadot összekapcsolozzuk vagy ragasztószalaggal rögzítjük az egymáshoz közelebb eső, a tárca fedelével ellentétes oldalon. A fedélen picit lyukat fúrunk az ollóval, átfűzzük rajta a befőttes gumit, megcsomózzuk, hogy ne csússzon ki, ez zárja a tárcát. Már kész is az egyedi ajándékként is funkcionáló pénztárca.

(<http://reunion.tumblr.com>), ahol a munkáim két, addig független irányba találkozott, és a kettő együtt egy újfajta hibrid-installációt hozott létre. Szeretnék ezen a vonalon továbbhaladni az autonóm munkáimban.

PLASTENKA TERVEI

– Lezárult egy első korszak, nevezhetjük alapításnak. Innen jó lenne speciálisabb irányba menni, például elmélyülni a dj-vj világ különleges igényeit kielégítő kispéldányszámú, személyre szabott megrendeléseiben. Másik irány lehetne a nagyobb példányszám és szélesebb, nemzetközibb célközönség a meglévő modellekhez, most ezen dolgozom San Franciscóban. S a videós munkáim szervesen hozzá tartozó és fejlődőképes részévé szeretném tenni a hulladékhasznosítást, nem csak, mint egyfajta névjegyvet vagy hitvallást, hanem mint tartalmat is.

és talán egy kicsit tudatosabban gondolkoznak majd a környezetükről. Nagyon szuper workshopokat tartani, és látni, ahogy a fiatalok és a szüleik is rácsodálkoznak, milyen egyszerűen lehet új funkciót adni valaminek, ami előtte már kicsit sem tűnt érdekesnek. Nagyon nagy eredménynek tartom a ReOniont

„Nálunk egy-egy termék készítése nem a szabásasztalnál kezdődik, hanem a szemét begyűjtésénél.”

Radics Márk

Elérhetőség: <http://plastenka.hu>
plastenka.recycle@gmail.com
<http://facebook.com/plastenka>

